

ئەم ھاوسەرگىرىيە دەتوانى بەردەوام بىت؟

داستانىكى راستى نىوان دووكەس پر لە ئارىشە كە لە يەكتر تىناگەن و ئىستا لە بەردەم دەرووناسىكا دەدوین

گوللە پشەرى

كانى ناوېرىت بچوكتىن گرتى ژيان لە گەل ھاوسەرەكەى باس بكات،چۆنكە ئامانج ى ھاوسەرى ھەرچى كە بووترىت ھەك "رەخنە و رەق و كىنە" بەراورد دەكات. كانى:

،، ئەلبەتە كە ئامانج لە سەرەتادا باسى ھاوسەرى پېشوو بۆم كەرد كە پۆيشتنى ھاوسەرەكەى بۆى زۆر كت و پېر بوو و چاورەوانى ئەوھى لىي نەدەكەرد كە بە جىي بىللىت.چۆنكە ئەو ھىچ كاتىك نىشانەيەك يان ئامازەيەكى نەدابوو كە بەختەوەر نىيە لە گەل ئامانج،بەلام ھەر لە ناكاو بەھانەى گرت و پۆيشت...زۆر لای سەير بووھ چۆنكە ئەگەر شتىك يان كىشەيەك ھەبىت، لە سەرى باس دەكەى يان ھەول ئەدەى چارەسەرى بەكەى واىھ؟

بەراستى ئەتوانم بلىم كە ئىستا ھەرودايت و زياتر لە ھاوسەرى پېشوو باشتر تى دەگەم. لە گەل ئامانج ناتوانى بدووى.ئاسايىترىن پىرسار يان وشە لای ئەو بە رەخنە بەراورد ئەكرىت. رەخنە بە ھىچ شىوھيەك ھەرنەگىت.دوئى شەرىكى زۆر گەورەمان لە نىوان ھەبوو. داوام لىي كەرد كە بەم زووانە لە گەلمدا بىتە من مالى باوكم. من ئەزانم كە ئەو ھەز ناكات بىرۋاتە مالىيان. ئەو پىي واىھ و ھەردەم دەللىت كە كاتى بە خەسار دەروات و ھىچ قسەشى لە گەل دايك و باوك و بىرايەكانم نىيە بىكات.

ئىنجا من واى بۆ چووم : كە من پېشتر داواى لى دەكەم ئىنجا خۆى ئەزانىت كە بىت يان نە، چۆنكە لە سەرى فەرز ناكەم كە بىت.ئەمەشى زۆر بە بىچەوانە لىك دايەوھ.بە بۆچوونى ئەو من ھەز ناكەم كە لە گەلمدا بىت و من دوورۋومە و يەكسەر پىي نالىم.ئەو تىروانىنە ھەلەبىيەى ئەو راست نەدەكرايەوھ و سوودىشى نەبوو كە پىيم ووت بە بىچەوانە من زۆر ھەز دەكەم كە لە گەلمدا بىي بۆ مالى باوكم ،بەلام نامەوئىت ناچارى بەكەم بۆ كەردنى كەردەوھيەك كە لای ناخۆش بىت.ھەرواھا بۆ منىش ناخۆشە كە ئەو لە گەلمدا بىت و ئەو شوئىنەى پىي خۆش نىيە. ھەرچى ووتىام وبە روونكردنەوھكانم ھەر گىرتر دەبوو و ئەو بە شىوھيەكى تر تىيدەروانى. بە بۆچوونى ئەو ئەو ھۆكارى تىكدان و ماىيەى ناخۆشى بۆ من بوو. ئىنجا رۆزانىكى زۆر شەر بوو لە نىوانماندا.دەرەنجمام من نەدەوئىرام ھىچ شتىك بەيان بەكەم.ھەندىك جار بۆ ماوھيەكى زۆر دوور و درىژ قسە وباسىكى گىرنگ لە ناخى خۇمدا رادەگىر و نازانم چۆن لای بىدركىنم .ئەوھش لە مئىشك و دەروونمدا ھەر دەسوورپىتەوھ: بە چ شىوھيەك باسى بەكەم،لە چ كاتىكدا؟ ئىستا نە،چۆنكە ئەو ماندوويە يان توورەيە چۆنكە منالەكان شتىكىيان كەردووھ كە بۆتە ماىيەى توورەبوونى. ئامانج ھەرگىز كاتىكى باشى نىيە.ھىچ لە ئامانج ناتوانى تى بگەى.ھەندىك جار بۆ ماوھى ھەفتەيەك باشە و لە ناكاو لە سەر شتىكى بچووك و شىتەنە تىك دەچى وئالۆز دەبىت. ئەو زۆر بىرپىزى دەكات و لە بەر چاوى منالەكان قسەى زۆر ناگوونجاو و ناشىرىنم پى دەللىت.كە من گواىھ گىلم و مئىشك نىيە، ئەو نازانى چۆن من لە سەر كار(لە داىرە) دەتوانم بەردەوام بم و كارم پى دەسپىرن.بۆ ئەو گىرنگىش نىيە و دەتوانىت لە بەر چاوى كەسانىكى تىش ھەك ھاورپىيان لەم جۆرە رەخنە و قسە نارپىكانەم لە روودا بكات.

بىرپىزىيەكەى جارى واىھ لە سنوور بەدەر دەچىت بۆ نمونە پىم ئەللىت " دىلەكەم" و منىش بۆم نىيە ھىچ رەنگدانەوھم ھەبىت چۆنكە ئەو پىي واىھ ئەوھ تەنىيا بۆ گالتهىھ. من ئەبىت ھەموو شتىك

وهرگرم و خوّم له گهّل هه موو باريكدا بگوونجینم. ئەو بوّی هه یه هه موو شتیك به سهر زمان بیئیت ئەوهی كه به هزریدا دیّت. ئەگهر ئەو قسهی نادرۆست (جنیو) بهم من بفررۆشیت، ئەبئ من لیی تیگهه كه ئەو مه بهستی خراپی نییه، به لām ئەوه له تووره بوونیدا ئەییئت. به لām ئەگهر من بویرم شتیك بلیم ئەوه مال (جیهان) زۆر بچووکه. بوّ من زۆریش ناخۆشه كه ئەم کیشانه رووبه پرووی مناله کانیش ده بیته وه.

ئەوش ده زانم كه ئەو مناله کانێ زۆر خوّش ده ویت. ئەگهر شتیك رووبدات وهكو ئەو رۆژه كه ئەقین كه وتبوو و بردمان بوّ

فریاكه وتن له نه خوّشخانه، ئەو زۆر به په رۆش بوو و گلینهی كچمان زیاتر كه لکی له باوکی وهرگرت تاكو من، چونكه من لهم كاتانه دا زۆر ده شله ژیم، به لām له كرده وهی بچووكدایان زۆر به تووندی تووره ده بیّت و له سه ربیان سه ختگیره.

ئامانج:

" ئەگهر من ئەو واها ده شكینم و مایه ی چاره په شی ئەوم، باشتر وایه له یه كتر جیا بینه وه، چونكه ئەوه شایان نییه له هاوسه رگیریدا. به هه ره شیوه یه كه ئەوه مه بهستی من نییه." ئەو ته واوی ووته كانی كانی به ووشیارانه گویراگرت. هه تا جاریكیش ناوبری نه خسته قسه كانی. ئەو هه موو گرژی و تووره بییه له ژیر ئەم رووخساره ئارامه كاتیك ده رچوو كه هاته ئاخافتن، پرسیاری كرد و ووتی وازانم ئیستا منیش بۆم هه یه به شه كه ی خوّم روون بكه مه وه؟.

باشه، من به شیوه یه كه تر تییده پروانم. من راهاتووم كه ده ممانه خه م. ئەگهر شتیك به دلّم نه بیّت، یه كسه ر ئەیییم. خه لک ئەزانئ من چۆنم، به لām كانی هه رگیز نازانئ.

به ریزت گو بیستی بووی كه: ئەو ماوه یه كه دوور و دریز شتیك له میشك و ناخی خویدا راده گریّت و بیر ده كاته وه ئەوه چۆن به من بیئیت. ئەو خه یالکی لای خو ی درووست كرده وه كه من جانه وه ریک یان شتیك بم، كه به بئ هۆ و له ناکاو تووره بجم. به لām وانیه، كه ئەو رۆژانیکێ زۆر بیر بكاته وه و به ره خنه یه كه كولاو و پووخته بیته لام.

من وهكو ئەو به سه بر نیم، به لām منیش پیشتەر هه ست به وه ده كه م كه كانی كیشه یه كه هه یه. ئەو چۆن به منی نیشان ئەدات؟ ئەیی چۆن، كانی له وه دا زۆر شاره زاییه.

ئەو ده چپته سهر لیواری جیگایه كه (ته خته خه وه كه) راده كشیّت، به ته واوی دوور له من. یان به ئەنقه ست و به به رزی ده نگ هه لده بریّت و به مناله كان ده لیّت بیده نگ بن باوكتان زۆر ماندوویه! ئەوه له پیناو منه؟ كچی ده برۆ... ببووره، من برۆ ناکه م.

ئەو مناله كان دژ به من به كار دینئ، من مناله كانم ئاقار و گلینه زۆر لا گرنگن و بایه خییان پی ئەده م به لām كانی هه ولّ ئەدات لیم دوور بنه وه. چونكه به بۆچوونی ئەو من هه ستییان ده رووشینم.

كانی دایکیکی زۆر بیوینه یه و خوژگه منیش دایکیکی وهك كانی م هه بایه، به لām ئەو هه یچ دهسته لاتیکێ به سه ربیان دانیه. مناله كان هه یچ فه رمانیک له ئەو وه رناگرن و به قسه ی ناکه ن هه ر چی داویان لئ بکات ئەنجامی ناده ن.

ئینجا ئەمه ویت له م باره دا هه لویستم هه بیّت چونكه پیم وایه كه منالان پیووستییان به ریکهستن و په روه رده ی درووست هه یه، به لām ئەو من به لاره ده نیّت ریک له به رچاوی مناله كاندا. هه ركاتیک كه بریار ئەده م هه یچی تر نه لیم و هه لویستم نه بیّت به رامبه ر به مناله كان، دیسان دیّت و لۆمه م ده كات كه من ره نگدانه وه م نییه به رامبه ربیان و بایه خییان پی ناده م.

ئەوهش بۆم نییه كه وهكو ره خنه وهرگرم، به لکو ئەوه هه ولێكه بوّ فیركردنی شیوازی هه لسوکه وت

کردن له گه‌ل منالاندا و بو باشتتر کردنی ئەم نڤوانه.

چۆنکه ئەوه منم كه هه‌له‌م كردوو و ئەو باشتترين دايكه. ئەو خو‌شى نازانې كه چهنده هه‌ستی بريندار كردووم. ئەو وه‌كو ده‌راسه‌يه كه وورده وورده ده‌روونم ده‌بري‌ت. وه‌كو ئيستا كه وانيشان ئەدات كه من جوړي‌ك بيميشكي له جيهان بئناگا بم، كه هيچ شتي‌ك بو‌ي گرنگ نه‌بي‌ت. زور جار ناوايه به‌رامبه‌رم. هه‌رواها به‌رامبه‌ر به‌ مناله‌كان و به‌رامبه‌ر به‌ كه‌سو كاريشي. هيچ به‌ ئامانج مه‌لئ. خو‌م جاري‌ك له گه‌ليا باس ئەكه‌م. كه ميوانمان هه‌يه هه‌ول ئەدات ژني‌كي نمونه بي‌ت و عه‌بيه‌كاني داپوشيت و هه‌ول ئەدات به‌ هه‌موو كه‌س بسه‌لميني‌ت كه من جي‌گه‌ي متمانه (باوه‌ر) نيم. ئينجا بو‌يه واها تووره بووم كه پيشنباري كرد كه باشتتر وايه له گه‌ليا نه‌پووم بو‌ مالى باوكي. به‌م شيوه‌يه ئەو له وي ئازاده و به‌ كراوه‌يي ئەتوانيت گه‌ليه‌كاني له باره‌ي من بكات لاي دايكي: نا نا، ئامانج نه‌يوست بي‌ت. خو‌ت ئەزني چونه، بي‌گومان به‌م شيوه‌يه ئەو كه‌سانه‌ش رقييان ليم ئەبيته‌وه. بو‌ چي ئەوه ده‌كات؟ نازانم. له‌وانه‌يه به‌م شيوه‌يه خو‌ي به‌ باشتتر بزاني‌ت انيشان بدات. ئەو قووربانويه‌كه كه له گه‌ل ئەو پياوه سه‌سه‌خته ژيان ده‌باته سه‌رچي ئازاري دام ئەوه‌يه كه باسي هاوسه‌ري پيشووم ده‌كات و ئەليت كه من ئازاوه‌چي بووم جيا بوونه‌وه‌شم هه‌له‌ بووه. به‌م ده‌ربرينه‌ي واي ليم كرد كه به‌موي‌ت به‌كسه‌ر له ويش جيا بيمه‌وه.

ئەم ئاريشه‌يه چي لئ هات؟

هه‌ر له يه‌كه‌م چاوپي‌كه‌وتندا ده‌ركه‌وت كه كاني و ئامانج متمانه‌يان به‌ يه‌كتر نيه وه‌هستيكي پاريزراويان له لاي يه‌كتر په‌يدا نه‌كردوو. له حالي‌كدا كه هه‌ستی پاريزراوي بناغه‌يه‌كي زور گرنگه بو‌ نڤوان هاوسه‌رگيرييه‌كي ساغ.

ئەبئ له هاوسه‌ر و هابه‌شي ژيان دا رابيني كه پشتيوانه و باشي تو‌ي مه‌به‌سته ولاي گرنگه. ئەگه‌ر راپويزي‌ك له لايه‌ن يه‌كي‌كانه‌وه بي‌ بو‌ ئەوه‌ي تر ئەبئ له به‌رزه‌وه‌ندي هه‌ردوو لايه‌ن بزاندري‌ت و متمانه درووست بي‌ت له نڤوان هه‌ردوو لايه‌وه نه‌كو بو‌ شكاندن و رهنجاندني يه‌كتر به‌كار بي‌ت. ئەلبه‌ته له كاتي شه‌ر و كيشه‌ي نڤوان هاوسه‌ره‌كاندا هه‌نديك وشه‌ي ره‌ق و ناگوونجاو ئەدركينن به‌لام خو‌شبه‌ختانه زوربه‌يان په‌يي به‌ هه‌له‌كانيان ده‌بن و له گه‌ل يه‌كتر باش ده‌بنه‌وه و هه‌له‌كانيان راست ده‌كه‌نه‌وه و بو‌ داها‌توو ئەوه ره‌چاو ده‌كه‌ن.

هه‌ستی پاريزراوي له نڤوان كاني و ئامانج دا له بنه‌ره‌ته‌وه نيه‌يه. كاني ناوي‌ري خوودي خو‌ي بي‌. ئەو به‌ پيچ و په‌نا بو‌ كي‌شه‌كان ده‌چي‌ت و هه‌ول ده‌دات نيشانبدا‌ت كه راسته، هه‌رچي ده‌كات به‌لام له لايه‌كه‌وه هه‌ر به‌ باشي بو‌ي ناگه‌رپي‌ته‌وه و تووشي گو‌مارو ده‌بي‌ت.

ئامانج هه‌ستی پاريزه‌ري له لاي كاني نيه‌يه و به‌ هو‌ي شكاني هاوسه‌رگيري پيشووي ئامانج، متمانه‌ي به‌ خوودي خو‌ي كه‌متر بو‌ته‌وه. ئەوه هه‌ستياريه‌كي ره‌شيني په‌يدا كردوو كه واي لي‌ده‌كات دو‌وي هه‌رجو‌ولانه‌وه و ووته‌يه‌كي هاوسه‌ره‌كه‌ي بي‌ت بيه‌وي‌ت بزاني‌ت مه‌به‌ستی چيه‌يه و ئەبئ مه‌به‌ستيكي باشي نه‌بي‌ت (بروا به‌ خو‌ بووني نه‌ماوه).

كانيش به‌راستي جاري وايه ئەوه‌ي كه ده‌لي‌ت و له گه‌ل ئەوه‌ي كه ده‌يكات له يه‌كتر جياوازه (گفتار و كرداري جياواز).

چۆنکه ئەو ناوي‌ري‌ت به‌ ئاشكرايي ئەوه‌ي له ناخيدايه به‌ياني بكات، ئەو راستيه‌يه ده‌گه‌يه‌ني‌ت كه به‌و شيوه‌يه‌ي كه ئامانج باسي كرد هه‌ر ئەو نادياريه‌يه (كه‌سايه‌تي داخراو و بي‌ده‌نگ) وه‌ك ده‌راسه‌ ده‌بينيت و ده‌رووني ده‌بري‌ت و كه به‌م شيوازه بيه‌وي‌ت ئامانج بگو‌ري‌ت و راي‌كيشيته سه‌ر ويست و

خواسته كان و ئەمره كانى خۆى، ئەوه (ئامانچ) زۆر پىر لە گىزى و ئالۆز دەكات. ئەم شىوازە هېرشى گۆريلايىيە و رەنگدانەوه بە تىزى كىشەكەى قوول و گەورەتر كردوو. هەردوو يان پىيان وايە كە ئەبىت ئەوهى تر رەفتار و كردارى خۆى بگۆرپىت، بەلام ئەوه ناكرىت چۆنكە ئەوه لە ناخ و كەسايەتى ئەواندا چەسپاوه.

لە چاويكە و ننه كانى سەرەتادا هەندىك وشەى سايكۆلۆژى دىتە گۆرپىت. ئامانچ لە خۆى پرسىار دەكات ئايا ئەبىت كە كانى تووشى نەخۆشى خەمۆكى نەبوويىت و بە دەرمىانى دژ بەم نەخۆشايە چارى نەكرىت. كانىش ئەلپىت كە ئامانچ نىشانەى تىكچوونى بارى كەسايەتى پىوه ديارە.

بەلام من واى نابىنم: ئەلبەتە كە كانى خەمبارە و ترسى هەيه و ئامانچ ىش توورەيه و و واھيمەيه هەيه بۆ لە ناوچوونى پىاوسالارى، بەلام بەم شىوہيهى كە بە يەكەوه هەلسوكەوت دەكەن ئەوه هەموو شتىك دەردەخات.

من ناتوانم ئەوان بگەيهنمە ئەو ى پرۆايە كە ئارىشەكەيان نەيهلن. لە نىوان ئەواندا رپز نەماوه بۆ يەكتر.

ليرەدا كىشەى چەوسانەوهى يەكتر هەيه و يەكتر بە "كەم" ئەژمارهينان. خۆشەويستى زۆر جار دەشارپىتەوه كاتىي كە ئالۆزى هەيه لە نىوان هاوسەرەكاندا. هەركاتىك كە ئەوان توانييان لە گەل يەكتردا بە شىوہيهكى تر هەلسوكەوت بكەن

ئەوه ئەو خۆشەويستىيەش دەگەرپىتەوه نىوانيان بەلام ئەگەر ئارىشەى بە كەم ئەژمارهينان هەبوو ئەوه جارىكى تر سەختە ئەو خۆشەويستىيە بگەرپىتەوه.

بە كەم ئەژمارهينان هەستى پاريزەرايەتى لە نىوان كەسەكاندا كەم دەكاتەوه و هەروەها هەستى باوەر بە خۆ بوون.

كاتىك كە لە كانى و ئامانچ دەپرسم بەراستى ئىوه بۆ چى تا ئىستا بە يەكەوه دەژين؟ ئەوان ئەلپىن هىچ هەستى خۆشەويستىمان بۆ يەكتر نىيە و گىرنگىرەين خال ئەوهيه كە ئىمە جىابوونەوه بۆ دووهم جار بە كاريكى عەيب و ناشاز دەزانين. ئەوهى راستى بىت منيش بە لامەوه ئەم چەشنە پرسىارانە زۆر قوورسە كە لىيان پرسىار بكەم كە ئايا دەتانەويىت بەم جۆرە ژيانە بەردەوام بن. جىابوونەوه نكەتايە. بەلام ژيان لە گەل يەكتر كە يەكتر ئاوا برەنجىنى و بشكىنى، بە راست زۆر نكەت ترە.

هەندىكجار هەر رۆژىكيان مردنە كە رۆوبەرۆوى ئەم كىشانە لە ژياندا دەبنەوه و ئەبىت لە بەر هۆيكە شتىك بە ئەستۆ بگرن و لە گەليا بزىن بەلام بۆ كانى و ئامانچ ئەوه نەبوو و ئەوان برىارىياندا لە يەكتر جىا بنەوه.

ئامستردام

18 نۆفەمبەر 2007